PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev:	25.11.2026
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Jan Aasma
Ametiasutuse nimi:	Lääne ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	26263000346

Lääne ringkonnaprokuratuur menetleb kriminaalasja, milles XXX XXX on esitatud kahtlustus selles, et tema 12.06.2026 kella 14:00 paiku XXX vallas XXX külas XXX talu hoovil lõi rusikaga näkku oma abikaasale XXX XXX, tekitades kannatanule füüsilist valu. Samuti tema 12.06.2026 kella 22:30 paiku XXX vallas XXX külas XXX talu hoovil lõi uuesti rusikaga näkku abikaasa XXX XXX, tekitades kannatanule füüsilist valu ja verevalumi vasakule silmalaule.

Oma tegevusega pani XXX XXX toime lähisuhtes olles korduvalt kehalise väärkohtlemise, s.o teisele isikule füüsilise valu ja tervisekahjustuste tekitamise, mis on kuritegu karistusseadustiku (KarS) § 121 lg 2 p 2 ja 3 järgi.

Tutvunud kriminaalasja materjalidega leiab prokurör, et võttes arvesse kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepannud isiku tausta, tema käitumisviisi, süü suurust, teo olulisust ja raskusastet, kriminaalmenetlus on võimalik lõpetada kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 202 alusel ning seda järgnevatel põhjustel.

KrMS § 202 alusel võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul lõpetada kriminaalmenetluse, kui selle esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, ning seejuures isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ja kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise korral võib prokuratuur kahtlustatavale tema enda nõusolekul panna ühe või mitu kohustust määratud tähtajaks. Kohustuseks võib olla lisaks menetluskulude tasumisele ja tekitatud kahju hüvitamisele, kindla summa maksmine riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides, üldkasuliku töö sooritamine, ettenähtud ravile allumine, alkoholi või narkootiliste või psühhotroopsete ainete mitte tarvitamine, alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise seadme valvele allumine, sotsiaalprogrammis osalemine või muu asjakohase kohustuse täitmine.

Kriminaalasjas kogutud materjalidega on tuvastatud, et XXX XXX on oma abikaasa suhtes tahtlikult toime pannud korduva kehalise väärkohtlemise lähisuhtes, s.o KarS § 121 lg 2 p-le 2, 3 vastava kuriteo. KarS § 121 lg 2 p 2, 3 järgi kvalifitseeritava kuriteo puhul on tegemist teise astme kuriteoga, mille eest karistusseadustik näeb karistusena ette rahalise karistuse või kuni viieaastase vangistuse. Seega on antud kuriteokoosseisu esinemise korral võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel.

Prokurör on arvamusel, et XXX XXXu süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS-is toodud põhimõtted. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või

ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. Antud kriminaalmenetluse aluseks olnud sündmuste puhul ei olnud XXX XXX tekitatud tervisekahjustused rasked ega põhjustanud kannatanule pikaajalisi tagajärgi tervisele. Kannatanul tuvastati hematoomid, kuid saadud vigastused ei vajanud meditsiinilist sekkumist ning kannatanu ei pöördunud nende tõttu arsti poole. Sündmustega ei tekitatud kannatanule varalist kahju ja kannatanu ei soovi tsiviilhagi esitada. Süü suuruse hindamisel arvestab prokurör samuti XXX XXX suhtumist toimepandud tegudesse. XXX XXX on mõistnud oma käitumise lubamatust ning väljendanud juhtunu pärast kahetsust. Menetlusmaterjalidest ei nähtu asjaolusid, mis annaksid alust järeldada, et XXX XXX suhtuks toimepandud tegudesse ükskõikselt või õigustaks vägivalla kasutamist. Lisaks kuriteo eest on ette nähtud ka rahaline karistus, millest nähtub, et seadusandja hinnangul on tegemist kuriteoga, mille puhul võib isiku süüd pidada väikseks, sest väiksemad sanktsioonimäärad viitavad ka väiksemale süüle. Seega ei ole prokuröri hinnangul XXX XXX süü suur.

Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur, ning on reeglina olemas juhtudel, kus menetlus jätkamine on vajalik eri- või üldpreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Prokurör on seisukohal, et menetluse jätkamine ja kriminaalkaristuse kohaldamine XXX XXX suhtes ei ole vajalik eripreventsioonist lähtuvalt. XXX XXX on küll varasemalt kriminaalkorras karistatud, kuid need karistused on käesolevaks ajaks kantud ja arhiveeritud. Käesoleval hetkel puuduvad XXX XXXul kehtivad kriminaal-ja väärteokaristused. Samuti ei ole tema suhtes varasemalt otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Eeltoodust võib järeldada, et süütegude toimpanemine ei ole XXX XXX tavapärane käitumisviis või esineks suur oht uute samalaadsete kuritegude toimepanemiseks. Avaliku menetlushuvi hindamisel tuleb lisaks märkida, et antud juhul juba kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX XXX koheldi kahtlustatavana, on tema jaoks preventiivseks teguriks, mis aitab aru saada oma teo keelatusest ning vastavalt sellele arusaamisele käituda ja hoiduda süütegude toimepanemisest. Samuti on XXX XXX tunnistanud abikaasa vastu toime pandud kehalisi väärkohtlemisi ning kahetseb, et pika abielu jooksul on nad jõudnud sinna maale.

Avalik menetlushuvi on olemas jätkuva perevägivalla puhul. Prokurör leiab, et olenemata sellest, et XXX XXX heidetakse ette korduvat kehalist väärkohtlemist oma abikaasa suhtes ja füüsilise vägivalla kasutamine oma abikaasa suhtes on äärmiselt taunitav ja kindlasti mitte aktsepteeritav käitumisviis, ei esine sellest tingituna avalikku menetlushuvi. Arvestada tuleb, et XXX XXX ja kannatanu on elanud koos alates 1980. aastast, tegemist on esimeste sündmustega, mis on viinud kriminaalmenetluseni. Ka käesoleval ajal elavad nad koos ühes majapidamises. Kannatanu ei ole soovinud kooselu lõpetada ning on pärast menetluse aluseks olevat sündmust kinnitanud, et uut füüsilist vägivalda ei ole esinenud ja olukord kodus on olnud rahulik. Samuti ei soovi kannatanu XXX XXX kriminaalkorras karistamist, vaid on pidanud oluliseks, et selliseid juhtumeid edaspidi enam ei esineks.

Prokuröri hinnangul ei ole kahtlustatava kriminaalkorras karistamine käesoleval juhul põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Antud kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheselt mõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.

Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest.

KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on saavutatavad ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Prokurör, hinnanud kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist, on seisukohal, et KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärke on võimalik saavutada ka kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega. Ka kannatanu on avaldanud, et ei soovi oma mehe kriminaalkorras karistamist, vaid et mees võiks abi saada ehk minna psühhiaatri juurde.

Eelnevast tulenevalt prokuröri hinnangul on piisav meede määrata XXX XXX kohustuseks läbida vägivallast loobumise teotamise nõustamine ning mitte toime panna teise inimese tervise kahjustamist või valu tekitavat kehalist väärkohtlemist.

Juhindudes KrMS § 202 lg 1, 2, 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26263000346 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik:
   2.1. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub XXX XXX läbima vägivallast loobumise toetamise nõustamise. XXX XXX kohustub pöörduma 5 tööpäeva jooksul alates kriminaalmenetluse lõpetamise määruse allkirjastamise kuupäevast, s.o hiljemalt 02.12.2026 Sotsiaalkindlustusameti poole nõustamisteenuse (vägivallast loobumise toetamine) saamiseks (e-posti aadress ave.karu@sotsiaalkindlustusamet.ee, telefon 59197583). Kahtlustatav kohustub teavitama prokuröri telefoni teel numbril 3848732 hiljemalt 02.12.2026 nõustamisteenusele pöördumisest ning hiljemalt 02.02.2027 esimese nõustamiskorra läbimisest. Kahtlustatav kohustub osalema nõustamisel nõustaja poolt ette antud arvul kordi ning järgima nõustajaga koostöös koostatud tegevusplaani. Nõustaja poolt kindlaks määratud arvul nõustamiskohtumistel tuleb osaleda hiljemalt 25.05.2027. Nõustamine lõpetatakse nõustaja kinnituse alusel, omaalgatuslik lõpetamine ei ole lubatud.
   2.2. KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustub XXX XXX mitte toime panema teise inimese tervise kahjustamist või valu tekitavat kehalist väärkohtlemist. Prokuratuur kontrollib käesoleva kohustuse täitmist kuni 25.05.2027.

   Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustusi, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: tõkendit ei kohaldatud, kahtlustatavana kinni peetud 12.06.-14.06.2026, s.o 3 päeva.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: -.
5. KrMS § 206 lõike 2^1 alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: andmeid ei kogutud.
6. Kriminaalmenetluse kulud: -.
7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: Sotsiaalkindlustusameti vägivallast loobumise teemalise nõustamise nõustajale. Kahtlustatavale ja kannatanule on määrus kätte antud.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.
9. Kahtlustataval on õigus vastavalt KrMS § 34^1 lõikele 5 tutvuda lõpetatud kriminaalasja kriminaaltoimiku materjalidega pärast seda, kui kannatanu ei ole menetluse lõpetamist tähtajaks vaidlustanud, välja arvatud juhul, kui KrMS-s on kriminaaltoimiku materjalidega tutvumiseks sätestatud varasem aeg.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu esitada kaebuse Riigiprokuratuurile (Wismari 7, Tallinn 15188) põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest arvates kümne päeva jooksul, kuid mitte hiljem kui üks kuu pärast nimetatud määruse koopia saatmist kannatanu aadressile või elektronposti aadressile, mille kannatanu on menetlejale avaldanud.

Jan Aasma
prokurör

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus: XXX XXX
kahtlustatav